

Felles rutine for håndtering av forsøk på juks, juks og plagiat ved videregående skoler i Akershus fylkeskommune

1. Formål og virkeområde

Rutinen presiserer hvordan skolereglene og vurderingsforskriften skal praktiseres for å sikre lik behandling av juks og plagiat ved alle videregående skoler i Akershus. Målet er at alle elever i Akershus skal oppleve rettferdig og enhetlig praksis i saker som omhandler forsøk på juks, juks og plagiat.

2. Definisjoner

Akershus fylkeskommune understreker at forsøk på juks, juks og plagiat er alvorlige brudd på tilliten mellom elev og skole, og at det også er usolidarisk overfor medelever.

Forsøk på juks eller juks

Forsøk på juks eller juks beskriver handlinger eller forhold som ikke er tillatt, og som tar sikte på å gi eleven en urettferdig fordel i en vurderingssituasjon. Det skilles ikke mellom forsøk på juks og faktisk juks.

Eksempler på juks kan være å

- bruke hjelpemidler som ikke er tillatt brukt i en vurderingssituasjon
- kommunisere med andre elever eller eksterne under vurderingssituasjoner med mindre det er avtalt med lærer

Bruk av kunstig intelligens (KI)

Bruk av KI skal være godkjent av faglærer og dokumenteres i henhold til referansetil jf. «Retningslinjer for bruk av kunstig intelligens» pkt. 4.

Bruk av kunstig intelligens uten korrekt kildehenvisning gir inntrykk av at besvarelsen er mer selvstendig enn den faktisk er og vil betraktes som juks.

Plagiat

Plagiat er når hele eller deler av en besvarelse er kopiert fra andre kilder, men blir presentert som eget arbeid.

Eksempler på plagiat kan være å

- kopiere materiale fra bøker, artikler, internett og andre kilder uten å oppgi kilden
- parafrasere andres arbeid, men unnlate å oppgi originalkilden
- levere andres arbeid som sitt eget

3. Forebygging

Skolene har et ansvar for å forebygge juks og plagiat gjennom informasjon og opplæring.

Undervisning i kildebruk og referansestil skal integreres i fagene. Lærerne skal gi tydelige retningslinjer for hver enkelt oppgave eller vurdering, inkludert informasjon om tillatte hjelpemidler og eventuell bruk av kunstig intelligens.

Ved skolestart og før vurderingssituasjoner skal elevene informeres om rutinen og konsekvensene av juks og plagiat.

4. Reaksjoner

Forsøk på juks, juks og plagiat er brudd på § 8 om oppførsel, punktene h) og i) i skolereglene.

Brudd på disse bestemmelsene kan føre til oppførselsanmerkning eller annen reaksjon i henhold til § 9 i skolereglene. Nedsatt karakter i oppførsel kan ikke benyttes som reaksjon for ett enkelt tilfelle av juks eller plagiat. I henhold til § 5 i skolereglene skal det ikke legges avgjørende vekt på enkelttilfeller, med unntak av særlig klanderverdige eller grove hendelser.

5. Faglig vurdering

Det grunnleggende prinsippet for vurdering i fag er at karakter skal gi uttrykk for kompetansen eleven viser i sin besvarelse, i tråd med vurderingsforskriften.

Når det oppdages forsøk på juks, juks eller plagiat i en besvarelse, og faglærer mener besvarelsen i sin helhet ikke gir grunnlag for å vurdere elevens kompetanse, registreres dette med «Ingen karakter» i Visma InSchool.

Dersom faglærer mener at deler av besvarelsen er elevens eget arbeid, skal denne delen vurderes og danne grunnlag for eventuell karakter.

Karakteren 1 kan gis dersom elevens eget arbeid viser svært lav kompetanse. Vurderingen skal alltid baseres på vurderingskriteriene som er gitt for oppgaven.

Når det er tvil om deler eller hele besvarelsen er elevens eget arbeid, kan det legges til rette for ny vurderingssituasjon der aktuelle kompetansemål prøves på nytt. Elevene skal gis rimelig tid til forberedelsen, og vurderingssituasjonen må tilpasses de kompetansemålene som opprinnelig skulle vurderes.

Ved varsel om manglende vurderingsgrunnlag skal eleven få mulighet til å få karakter i faget jf. § 9-7 i opplæringsforskriften.

Merknadene «Ikke vurdering» eller «Ikke grunnlag for vurdering i fag» er knyttet til fagdokumentasjon, jf. punkt 5.4 i føringskrivet til Udir og er ikke nevnt i karakteruttrykkene i § 9-3 i opplæringsforskriften. Begrepet i forskriften er at «eleven ikke får karakter».

Bruk av merknaden «Ikke vurdering» er knyttet til elevens samlede kompetanse og skal derfor kun benyttes til halvårs- og standpunktvurdering. Dersom faglærer mangler vurderingsgrunnlag til halvårs- og standpunktvurdering, må faglærer sette «Ikke vurdering» i Visma InSchool.

Det er viktig å understreke at «Ikke vurdering» og karakteren 1 ikke kan brukes som sanksjon for forsøk på juks, juks eller plagiat.

6. Evaluering og justering av rutinen

Rutinen skal evalueres årlig for å sikre at den fungerer hensiktsmessig og er i tråd med gjeldende regelverk. Eventuelle endringer i forskrifter eller skoleregler kan medføre behov for justering av rutinen.